

Pujol, Núñez, Millet: tres operacions d'Estat

written by Joan Fonollosa | 18 de gener de 2019

Els catalans –i els ciutadans d'arreu del món en general– estem tan preocupats pels afers més immediats de la política que no veiem com de vegades ens han passat per davant del nas operacions de gran abast i llarga durada que ens han tingut presoners d'interessos contraris als nostres sense que ens adonem. Per això és bo, de tant en tant, alçar el cap i mirar enrere per veure com ens han afectat algunes d'aquestes coses.

Que Espanya ha tingut sempre animadversió a Catalunya i la necessitat vital de dominar-la és evident. Per tant, no és d'estranyar que a la mort del dictador, junt amb el rentat de cara que va representar l'anomenada “transició”, s'hi muntessin algunes operacions destinades a mantenir Catalunya controlada. Aquí em vull fixar en tres d'aquestes operacions que han representat un èxit i han impedit que el que ara està succeint no hagi passat ja fa vint o trenta anys; fins i tot encara avui els seus efectes fan que passi amb menys intensitat.

Totes tres tenen en comú un objectiu i una metodologia. L'objectiu, mantenir el control d'institucions cabdals de Catalunya; i la metodologia, posar al capdavant d'aquestes institucions un dirigent comprat en el sentit literal de la paraula: algú a qui se li permet enriquir-se a canvi de mantenir la institució nacionalment tèbia.

Pujol és el cas més flagrant i el més significatiu dels tres; si al seu moment va caldre, per necessitats del guió, reconèixer la Generalitat, un organisme anterior a la Constitució, calia, de totes totes, que en cap cas hi hagués al capdavant algú que pogués fer-ne un ús realment nacional. I en aquesta comesa es va trobar un personatge ideal: Jordi

Pujol. Catalanista de llarga trajectòria –a la camboniana manera, per fer-ho encara millor– i amb el cul llogat pel cas de Banca Catalana; i per acabar-ho d’arrodonir, amb una família ambiciosa que li permetia fer sense mullar-se personalment. No deixa de ser sorprenent que ni UCD –més tard el PP– ni el PSOE –maquillat com a PSC– no presentessin mai, en més de vint anys, un candidat amb cara i ulls, capaç de disputar-li realment la victòria.

Durant tot aquest temps, Pujol va aconseguir mantenir el prestigi de la Generalitat a Catalunya amb una obra de govern “convencional” (carreteres, escoles, hospitals...) força reeixida. D’altra banda, la necessitat de mantenir una certa façana nacionalista –i també, perquè negar-ho, les seves conviccions catalanistes– li va permetre “colar” alguns gols: els més importants: la immersió lingüística, TV3 i els Mossos. Això sí, res d’independència. Recordeu? Ara toca assegurar la governabilitat, ara toca entrar a Europa, ara toca l’euro, ara toca... A Catalunya no li tocava mai.

L’operació va tenir èxit durant més de vint anys, i va tenir continuació encara després dels dos tripartits amb el primer Mas, un fidel seguidor pujolià. Fins que la ceguesa de Madrid va acabar deixant el mateix Pujol sense arguments davant l’auge de l’independentisme. Aleshores, durant el primer semestre del 2014 es devia produir una conversa que jo m’imagino més o menys així:

- *Oye Chordi, eso del independentismo tienes que pararlo.*
- *Es que ya no puedo.*
- *¿Cómo que no? Tenemos un pacto, ¿recuerdas?*
- *Claro que lo recuerdo, pero es que ya no puedo. Me habéis dejado sin argumentos.*
- *¿No? Pues te vas a enterar.*

I aleshores, amb la seva proverbial habilitat, treu ell el cas abans que ho facin els altres amb la finalitat –força reeixida, cal reconèixer-ho– de minimitzar els danys. La resta ja és sabuda.

El cas Núñez té molts paral·lelismes i més durada: de fet, amb l'excepció del mandat Laporta, encara dura. El Barça era, i és encara, la institució no política més important de Catalunya i l'altaveu internacional més potent. Calia, doncs, silenciar-lo nacionalment, i per a això era necessari que els burgesos catalans i catalanistes deixessin de "passar-se el porró". I es va trobar l'home ideal: un poll ressuscitat, vingut del no-res amb ganes de diners i d'omplir un ego més gran que la seva ambició. Dit i fet: unes eleccions el 1978, en plena transició, curulles de maniobres fosques encara inexplicades, inclòs un "cara al sol" cantat per celebrar la victòria, i ja tenim el personatge al lloc que toca. Igual que amb Pujol, calia –cal– una obra de govern convencional presentable, que en aquest cas és òbvia: mentre la pilota entri, tot va bé. I una guàrdia pretoriana per tenir-ho tot ben controlat: dels "morenos" als boixos nois. Això, més una assemblea ineficaç i un entramat de vanitat i interessos –el vèrtex més vistent del qual són les penyes– han permès que d'aquell Barça que es va enfrontar a Primo de Rivera no en quedi res més que un record boirós. Avui, des del punt de vista nacional, no és gaire diferent del que seria si fos propietat de qualsevol xeic àrab. Tot en ordre, també.

El cas Millet, tot i ser el més conegut, és el que menys èxit ha tingut des d'un punt de vista nacional espanyol. L'Orfeó Català és, igual que el Barça, un altaveu molt potent que calia controlar. Dit i fet, també: el mateix 1978 en va ser elegit president Fèlix Millet i Tusell –cal precisar els dos cognoms per no embrutar el nom dels seus il·lustres parents– un personatge de qui els que ja el coneixien deien que no era gaire de fiar. L'any 1984 l'Audiència de Barcelona el condemnà pel cas Renta Catalana a dos mesos de presó i a 30.000 pessetes de multa per un delictes d'imprudència relacionat amb un de falsedat, però això no va ser suficient per fer-lo fora del Palau. Algun dia caldrà esclarir si és que tota aquella colla de personatges benestants que tenien la missió de controlar-lo eren uns irresponsables que no se'n van preocupar

de fer-ho, uns ineptes que no van veure res o una cosa pitjor, perquè ho van veure i van callar. El cas és que l'afer no va esclatar fins al 2009, precisament destapat per la Hisenda espanyola, just quan comencen a treure la cresta alguns catalanistes que volen anar més enllà del discurs autonomista imperant, i que a sobre parlen de «regeneració democràtica».

Per cert, aquest mateix personatge apareix en altres salses: l'any 2006 fou nomenat president d'Agrupació Mútua i un any més tard de Bankpime, una operació anàloga a les tres comentades, tot i que de menys calat i, sobretot, molt menys coneguda. I el 2007 fou nomenat vicepresident tercer de la Fundació FC Barcelona.

I tots contents.